

T.C.
HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI
Gelir İdaresi Başkanlığı

Sayı : 29537098-010.06.01[64]-E.136959
Tarih : 03.10.2019
Konu : Yoklama İşlemleri

DAĞITIM YERLERİNE
UYGULAMA İÇ GENELGESİ
SERİ NO: 2019/5

1. Giriş

Başkanlığımıza intikal eden olaylar ve yapılan değerlendirmeler sonucunda, bazı mükellef grupları için yapılan yoklama işlemlerinde mükellefin ibraz ettiği bilgi ve belgeler dışında farklı bir tespit yapılamadığı, yapılan bu yoklamaların işlem sürecini uzattığı ve bu durumun, vergi dairelerinde verimliliği olumsuz yönde etkilediği, iş ve zaman kaybına neden olduğu anlaşılmıştır. Bu nedenle; yoklamaların etkinliğinin artırılması amacıyla belirlenen mükellef grupları için bu İç Genelgede belirtilen şartların gerçekleşmesi koşuluyla kaldırılan işe başlama, adres değişikliği, şube açılışı ve işi bırakma yoklamaları ile mükelleflerin uyum düzeyinin artırılması, uyumsuz mükelleflerin uyumlu mükellefler aleyhine oluşturacağı haksız rekabetin önlenmesi amacıyla Başkanlığımızın uyum analiz çalışmaları kapsamında belirlenen sektörler, mükellef grupları, gayri safi iş hasılatları, istihdam edilen işçi sayıları, gelir unsurları vb. kriterler dikkate alınarak ve Başkanlığımızın uygun gördüğü sürelerde oluşturulan mükellef listelerine istinaden düzenlenecek yoklamalar için yapılması gereken işlemler aşağıda belirtilen açıklamalar dikkate alınarak yapılacaktır.

2. Yoklamaların Etkinliğinin Artırılması

Vergi dairelerindeki verimliliğin artırılması ve zaman kayıplarının önlenmesi amacıyla;

a) Gerçek kişi mükelleflerden nakliyecilik faaliyetinde bulunup münhasıran yük ve yolcu taşıyanların işe başlama yoklaması, adres değişikliği yoklaması, işi bırakma yoklaması,

b) Yerleşim yeri adresinde serbest meslek faaliyetinde bulunanların işe başlama yoklaması, adres değişikliği yoklaması, işi bırakma yoklaması,

c) Sermayesi üç yüz elli bin Türk Lirası ve üzerinde olan şirketlerin (imalatçılar hariç) adres değişikliği yoklaması, şube açılış yoklaması,

ç) Gerçek kişi mükelleflerde ölüm hali nedeniyle işi bırakma yoklaması,

d) Tüzel kişilerde tasfiye/iflasın kapanması nedeniyle işi bırakma yoklaması aşağıda belirtilen şartların gerçekleşmesi koşuluyla kaldırılmıştır.

Söz konusu mükelleflerin işe başlama, adres değişikliği, şube açılışı ve işi bırakma ile ilgili işlemleri, Vergi Daireleri İşlem Yönergesinde belirtilen hususlar da dikkate alınarak aşağıdaki şekilde yapılacaktır.

2.1. İşe Başlama Yoklamaları

- Nakliyecilik faaliyetinde bulunanlardan münhasıran yük ve yolcu taşıyan gerçek kişi mükelleflerin işe başlama/bırakma bildirimini ile vergi dairesine işe başladığını bildirmesi üzerine iş yeri adresi olarak gösterdiği yerleşim yeri adresinin Merkezi Nüfus İdare Sistemi (MERNİS) üzerinden sorgulaması yapılarak doğruluğu teyit edildikten sonra trafik tescil kayıtlarında yer alan bilgiler dikkate alınarak,
- Yerleşim yeri adresinde serbest meslek faaliyetinde bulunan gerçek kişi mükelleflerin işe başlama/bırakma bildirimini ile vergi dairesine işe başladığını bildirmesi üzerine iş yeri adresi olarak gösterdiği yerleşim yeri adresinin MERNİS üzerinden sorgulaması yapılarak doğruluğu teyit edildikten sonra Vergi Daireleri İşlem Yönergesinde belirtilen hususlar da dikkate alınarak mükellefiyet tesis edilecek olup, mükellefiyet tesisini müteakiben işe başlama yoklaması yapılmayacaktır.

Ancak işe başlama/bırakma bildiriminde yer alan bilgilerin sistem kayıtlarından doğruluğunun teyit edilememesi hâlinde işe başlama yoklaması yapılacaktır.

Bununla birlikte, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 153/A maddesi kapsamında bulunan mükelleflerin işe başlama/bırakma bildiriminde bulunması halinde mükellefiyet kaydı söz konusu maddedeki şartların yerine getirilmesinden sonra yapılacak olup 153/A maddesi kapsamında bulunan mükelleflerin işe başlama yoklaması da önceden olduğu gibi yapılmaya devam edilecektir.

2.2. Aynı Vergi Dairesi Müdürlüğü Yetki Alanı İçindeki Adres Değişikliği Yoklamaları

- Nakliyecilik faaliyetinde bulunanlardan münhasıran yük ve yolcu taşıyan gerçek kişi mükelleflerin adres değişikliğini dilekçe ile vergi dairesine bildirmesi üzerine iş yeri adresi olarak gösterdiği yerleşim yeri adresinin MERNİS üzerinden sorgulaması yapılarak doğruluğu teyit edildikten sonra,
- Yerleşim yeri adresinde serbest meslek faaliyetinde bulunan gerçek kişi mükelleflerin adres değişikliğini dilekçe ile vergi dairesine bildirmesi üzerine iş yeri adresi olarak gösterdiği yerleşim yeri adresinin MERNİS üzerinden sorgulaması yapılarak doğruluğu teyit edildikten sonra,
- Sermayesi üç yüz elli bin Türk Lirası ve üzerinde olan şirketlerin (imalatçılar hariç) adres değişikliğini dilekçe ile vergi dairesine bildirmesi üzerine şirket sermayesinin üç yüz elli bin Türk Lirası ve üzerinde olduğunun Ticaret Sicili Müdürlüğü kayıtlarından elektronik ortamda doğruluğu teyit edildikten sonra adres değişikliği yoklaması yapılmaksızın Vergi Daireleri İşlem Yönergesinde belirtilen hususlar da dikkate alınarak adres değişikliğine ilişkin sisteme bilgi girişi yapılacaktır.

Ancak adres değişikliği dilekçesinde yer alan bilgiler ile sermaye şartına ilişkin tutarın sistem kayıtlarından doğruluğunun teyit edilememesi hâlinde adres değişikliği yoklaması yapılacaktır.

2.3. Şube Açılış Yoklamaları

Sermayesi üç yüz elli bin Türk Lirası ve üzerinde olan şirketlerin (imalatçılar hariç) şube açılışını dilekçe ile vergi dairesine bildirmesi üzerine, hem şirket sermayesinin üç yüz elli bin Türk Lirası ve üzerinde olduğunun, hem de şube açılışı ve adresinin Ticaret Sicili Müdürlüğü kayıtlarından elektronik ortamda sorgulaması yapılarak teyit edildikten sonra şube açılış yoklaması yapılmaksızın, Vergi Daireleri İşlem Yönergesinde belirtilen hususlar da dikkate alınarak, şube açılışına ilişkin sisteme bilgi girişi yapılacaktır.

Ancak şirket sermayesinin üç yüz elli bin Türk Lirası ve üzerinde olduğunun ve/veya şube açılışı ve adresinin sistem kayıtlarından doğruluğunun teyit edilememesi hâlinde şube açılış yoklaması yapılacaktır.

2.4. İş Bırakma Yoklamaları

- Nakliyecilik faaliyetinde bulunanlardan münhasıran yük ve yolcu taşıyan gerçek kişi mükelleflerin işe başlama/bırakma bildirimini veya dilekçe ile işi bıraktığını vergi dairesine bildirmesi üzerine bildirimde/dilekçede yer alan yerleşim yeri adresinin MERNİS üzerinden, trafik tescil kayıtlarında yer alan bilgilerin ise sistem kayıtlarından doğruluğu teyit edildikten sonra,
- Yerleşim yeri adresinde serbest meslek faaliyetinde bulunan gerçek kişi mükelleflerin işe başlama/bırakma bildirimini veya dilekçe ile işi bıraktığını vergi dairesine bildirmesi üzerine bildirimde/dilekçede yer alan yerleşim yeri adresinin MERNİS üzerinden doğruluğu teyit edildikten sonra,
- Gerçek kişi mükelleflerin ölümü hâlinde mirasçıları tarafından mükellefin ölümüne ilişkin bildirim dilekçe ile vergi dairesine bildirilmesi üzerine nüfus kayıt bilgilerinin elektronik ortamda sorgulaması yapılarak ölüm hali teyit edildikten sonra,
- Tüzel kişi mükelleflere ilişkin olarak ilgili makam tarafından gönderilen iflasın kapandığına ilişkin kararın vergi dairesi tarafından alınması hâlinde, kararın Ticaret Sicili Müdürlüğü kayıtlarından elektronik ortamda sorgulaması yapılarak ticaret sicili kayıtlarından silindiğinin teyit edilmesinden sonra,
- Tüzel kişi mükelleflerin tasfiyenin kapandığına ilişkin dilekçe ekinde Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi aslını vergi dairesine ibraz etmesi hâlinde,
- Tüzel kişi mükelleflerin tasfiyenin kapandığına ilişkin dilekçe ekinde tasfiye kapanış kararının noter onaylı örneği ya da vergi dairesi yetkililerine onaylatmak üzere aslı ve fotokopisi ile tasfiye kapanış kararının tescil tarihini gösteren Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi ilanı makbuzunu vergi dairesine ibraz etmesi hâlinde Ticaret Sicili Müdürlüğü kayıtlarından elektronik ortamda sorgulaması yapılarak ticaret sicili kayıtlarından silindiğinin teyit edilmesinden sonra işi bırakma yoklaması yapılmaksızın Vergi Daireleri İşlem Yönergesinde belirtilen hususlar da dikkate alınarak işi bırakmaya ilişkin sisteme bilgi girişi yapılacaktır.

Ancak işe başlama/bırakma bildirimini veya dilekçede yer alan bilgilerin sistem kayıtlarından doğruluğunun teyit edilememesi hâlinde işi bırakma yoklaması yapılacaktır.

3. Uyum Analiz Çalışmaları Kapsamında Yoklama Yapılması

Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından sektör, mükellef grupları, gayri safi iş hasılatları, istihdam edilen işçi sayıları, gelir unsurları vb. kriterler dikkate alınarak yapılan analiz

sonuçları ile tespit edilen ya da belirli sreler içerisinde yoklama veya yoklama yoluyla denetim yapılmayan mükellefler, haklarında yoklama yapılmak üzere vergi dairesi müdürlüklerine Elektronik Yoklama Sistemi (EYS) zerinden iletilecektir. Söz konusu mükellefler, bağlı buldukları vergi dairesinde görevli olan sicil-yoklama servis Őefi ya da Vergi Dairesi BaŐkanlıklarındaki denetim koordinatörlerinin EYS'deki ilgili menülerine BaŐkanlık tarafından doğrudan yansıtılacak olup, bahse konu mükellefler en geç ilgili menüde yer aldığı günü izleyen iki iŐ günü içerisinde yoklama memurlarına görev olarak sevk edilecektir. Kendilerine bu Şekilde görev sevk edilen yoklama memurlarının söz konusu mükellef nezdindeki yoklama ya da yoklama yoluyla denetim görevini, BaŐkanlıėın konu ya da görev bazında farklı sreler belirlemediği durumda, en geç 15 iŐgünü içerisinde tamamlaması gerekmektedir.

Bu iŐlemlerin sresinde ve eksiksiz olarak yapılması esastır. Bu nedenle, vergi dairelerinin mükelleflere daha iyi vergicilik hizmeti verebilmeleri ve etkinliklerini arttırabilmeleri için azami özenin gösterilmesi ve bu iŐlemlerin aksatılmadan yerine getirilmesi hususu Vergi Dairesi BaŐkanı/Defterdar tarafından bizzat takip edilecektir.

Diėer taraftan, vergi dairelerince gerek duyulması hâlinde vergilendirme ile ilgili diğer işlemleri tespit etmek amacıyla her zaman yoklama iŐleminin yapılabilmeği tabiidir.

4. Diėer Hususlar

Bu İ Genelgede yapılan açıklamalar ile Vergi Daireleri İŞlem Yönergesi ve daha önce yayınlanmış Genelge ve İ Genelgeler arasında farklılık bulunması durumunda, bu İ Genelgede yapılan açıklamalar doğrultusunda işlem yapılacaktır.

Bilgi edinilmesini ve gereėini rica ederim.

Abdullah KİRAZ

BaŐkan a.

Gelir İdaresi BaŐkan Yardımcısı V.

Dağıtım :

Vergi Dairesi BaŐkanlıklarına